

Een heel nieuw leven

© 2018 Gerrit Brand

© 2018 Editura Herg Benet, pentru prezenta ediție

Această carte este o operă de ficțiune. Orice asemănare cu locuri sau personaje reale este întâmplătoare sau presupune o intenție artistică. Această carte este protejată de legea drepturilor de autor. Te rugăm să nu reproduci textul fără acordul expres al editurii, indiferent de suportul fizic sau electronic, în afara limitelor legale de citare pentru utilizarea în recenzii sau în contexte de promovare. Sprijină și tu creativitatea. Îți mulțumim.

EDITURA HERG BENET

Str. Aurel Vlaicu nr. 9, sector 2, București, România

www.hergbenet.ro

editor@hergbenet.ro

Concept grafic: © TheSpartan Bureau

Foto copertă: © Masson | Adobe®

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BRAND, GERRIT

O viață nouă, nouă / Gerrit Brand ; trad: Jeanette Carp. -

București : Editura Herg Benet, 2018

ISBN 978-606-763-184-5

I. Carp, Jeannette (trad.)

821.11

Tipărit în România

Gerrit Brand

O viață nouă, nouă

Traducere din neerlandeză de

JEANETTE CARP

EDITURA
HERG BENET

2018

înțeles într-un mod care să nu se potrivească cu ceea ce se vede în realitate. Înțeles într-un mod care să nu se potrivească cu ceea ce se vede în realitate. Înțeles într-un mod care să nu se potrivească cu ceea ce se vede în realitate.

1.

DIN MARGINILE UNIVERSULUI nu se va vedea Calea Lactee. Dar pe undeva pe acolo trebuie să se găsească și planeta noastră, ca un fir de nisip pe o plajă, fir de nisip parte dintr-un întreg. Mii de ani lumină mai târziu, în sfârșit, se va zări și sistemul nostru solar. Planetele apar una după alta: Pluton, Neptun, Uranus. Inelele lui Saturn ne fascinează, dar nu pentru multă vreme. Volumul imens al lui Jupiter te face să te miști un pic, de parcă ai vrea să ocolești ceva. Cât privește suprafața de culoare ocru a lui Marte, aici poate să-ți zăbovească ochiul mai mult, încrucât aici pare să fie ceva mișcare. Brazdele adânci din suprafața aceea accidentată par albii de râuri, iar polul sud este acoperit de o crustă voluminoasă de gheață. Dar nu arde pe nicăieri vreo lumină, nu se simte vreo urmă de viață conștientă de sine. Mai departe un pic, mai spre planeta aceea albastră care – uite-o – străluceste ca un safir. Hai să privim prin ceață; vedem o pătură groasă de nori în dreptul Europei nord-vestice. Vedem apoi un teren oarecum mlăștinos, cultivat, brăzdat de canaluri. Ne concentrăm atenția asupra unui oraș mediu populat cu o biserică mare cu turn în centru, la marginea unei piețe. Dale galbene de pavaj, ude de la ploaia mocănească – o perdea fină de picături de apă peste orașul nostru. Oameni înaintând agale, dar nu fără scop, fiecare pe drumul lui. Înspre partea de sud a pieței pornește o stradă comercială aglomerată, în colțul acelei strădele vedem un magazin de bijuterii. O vitrină mare plină de ceasuri și podoabe, o ușă de sticlă.

Adèle stătea de ceva vreme în picioare în mijlocul prăvăliei, cu o cărpă de praf în mâna, cu un aer nehotărât. Era supărată pe bărbatul ei care se retrăsese iarăși în biroul său. Numele omului: Tadema. Numele de botez îi era Dagobert, dar toți socoteau că Dagobert nu sună deloc bine. O vreme îl tot numiseră Bert, dar de-a lungul anilor se obișnuiseră să-l strige pur și simplu Tadema. Până și Adèle îl chema pe numele de familie sau, uneori, dacă era în toane foarte bune, Taad, dar aşa ceva nu se mai întâmpla decât foarte rar, întrucât cei doi depășiseră de mult stadiul de însurătei.

Adèle se plăcuse și ștergea praful, cu toate că de fapt socotea că ea, la rangul ei, ar fi fost obligată să lase aşa o treabă pe seama vânzătoarei. Dar vânzătoarea avea întotdeauna liber sămbăta. Trecu cărpa de praf peste vitrina în care era etalat un model mare de avion din argint, o moștră din măiestria bărbatului ei. O clipă se gândi că ar putea să facă vitrina tăndări și să calce modelul în picioare, dar, pentru că-i era și puțin rușine pentru-așa un gând ciudat, frecă repede etajera din sticlă până o făcu limpede cum e cristalul, astfel încât obiectul expus apărea și mai frumos. De la curățenia pe care o făcea, femeia simțea în corp un fel de trepidație, parcă moleculele din sângele ei ar fi început să se miște mai repede. Totul e energie, gândi, și toate sunt în legătură unele cu altele. Cum îi vinește-asa un gând nu-și dădea seama, însă era mai aproape ca ideea de bărbatul ei decât, probabil, bănuia.

Tadema se uita în acel moment cu mare atenție cu o lupă în interiorul unui ceas de mâna și se gândeau cam la fel. Toate se legau între ele; dacă toate elementele componente ale unui ceas de mâna se îmbucau perfect unele cu altele, ceasul mergea fără nicio problemă. Dar vai și amar dacă doar unul era defect. Tadema ofță, nu reușea să vadă numai decât de ce nu mai voia ceasul să meargă.

Avea el o bănuială, dar ca să rezolve necazul trebuia să demonteze întreg ceasul. Obosit, puse mica mașinărie deoparte. Avea el să se uite la ea mai târziu. Acum cohetă cu alte două idei, amestecându-le oarecum. Compară la început lumea, sau natura, sau cum voiai să-i zici, cu un mecanism complicat de ceasornic, cu toate roțițele acelea, un mecanism care nu apăruse de la sine, ci avea în mod evident un inginer care-l proiectase. Prin analogie, îi veni ideea să se compare pe sine, ceasornicarul, întrucâtva cu Dumnezeu, deși își dădea seama că este o comparație ușor nelalocul ei. Tadema reflectase asupra foarte multor lucruri ca un adevărat filosof, iar în ce privește religia ajunsese la concluzia că există în mare trei perspective. În primul rând sunt oamenii care cred într-o din religiile existente cu toate regulile și dogmele aferente, aşa cum cred creștinii, musulmanii sau evreii, după aceea vin atei (n-a fost nimic, trăiești și pe urmă iar n-o să mai fie nimic) și ca o ultimă categorie vin oamenii care cred că totuși trebuie să existe ceva sau cineva care a creat lumea (să-i zicem creatorul sau Dumnezeu), dar nu se ostenesc să afle ce sau cine să mai fie și Dumnezeul acela, pentru simplul motiv că tot nu se va putea afla vreodată. Tadema se număra printre cei din această ultimă categorie. Care se compunea din realiști. Primii, credincioșii convinși, trăiau după părerea lui într-o lume a lor imaginată, iar pe atei îi socotea nihilisti.

Ceasornicarul își trecu obosit mâna prin părul blond rar și se întoarse cu scaunul rotativ spre computerul de pe marginea biroului. Pe monitor se vedea o pagină de la e-Bay cu o gravură color de Hiroshige, căci Tadema colecționa lucrări de Hiroshige. Însă părea să fie vorba de o reproducere de prin anii '30, iar Tadema voia originalul. Degetele lui izbitor de subțiri tastară repede cuvântul *Dumnezeu* în căsuța de pe Google. Ca urmare, apărură în

câteva secunde mai mult de cinci sute de milioane de rezultate care, unul după altul, mai degrabă măreau enigma decât să o dezlege. Citi îl caut pe Dumnezeu, adevărata viață în *Dumnezeu, Dumnezeu necunoscut, cuvântul lui Dumnezeu, pe urmele lui Dumnezeu*. N-avea niciun rost să dea click pe vreunul din link-uri, nici măcar pe unul singur. Pianotă puțin în continuare în gol, percutând cu degetele ambelor mâini pe desktop, după care se dădu cu scaunul înapoi. Rotitele scaunului făceau un zgomot de rostogolire plăcut pe podeaua de lemn. Dar imediat după aceea se trase la loc în față, ținându-se de birou și, tocmai în momentul când își țugua buzele cu intenția de-a gândi intens, mișcându-și fără să vrea capul puțin spre stânga, apăru în cadrul ferestrei de lângă el capota unei mașini. Mașina se opri pe locul de parcare pentru taxiuri aflat lângă magazin, iar Tadema auzi o portieră închizându-se cu un pocnet surd ca de ușă de seif. Se apleca puțin să vadă cine ieșise pe portieră. Nu reuși să-i vadă fața, dar era un bărbat zvelt într-un costum pe care știa să-l poarte. *La mine vine*, gândi el. Cei care alcătuiau clientela lui Tadema erau genul de persoane care se gândesc automat că un loc de parcare rezervat le sunt destinate (dacă nu unui călător cu un taxi, atunci...) lor. Tadema nu ieși numai decât în întâmpinarea oaspetelui, ci se lăsa comod pe spate în scaun, pentru ca apoi să pună mâna pe o broșură turistică de pe un răftuleț de pe birou. Era un raft pliabil destinat broșurilor și pliantelor turistice, pe care îl primise el odată cadou de la o firmă cunoscută de ceasuri de mână. Primise împreună cu raftul și un ceas electronic special conceput pentru excursii, dar pe acela îl dosise pe undeva printre-un sertar, întrucât – ca un ceasornic pur-sânge ce era – nu agreea ceasurile electronice. Lui Tadema îi plăcea să citească și dacă socotea o carte foarte bună și-o punea pe birou cu gândul să o

mai citească o dată cândva, când îi va mai veni vremea. Auzi sunetul ușor și susurăt al soneriei, căscă, în timp ce deschidea cartea. Așa, cu gura căscată, nu fu în stare să citească, dar îi trecu prin minte fantezia că ar fi fost un mare artist. Nu voise de fapt să se facă ceasornicar, ci sculptor, dar tatăl său îl sfătuise dureros de inconsistent să renunțe, pentru că ar fi murit de foame cu sculptura. Să învețe o meserie, ceea ce și făcuse. Și poate că era și prea comod din fire ca să facă artă cu adevărat. De căte ori nu începuse el câte-o lucrare (nevastă-sa râdea de el, de la a treia astfel de încercare), pentru ca apoi s-o parcheze neterminată în vreun colț al casei, lăsând lutul să se usuce și inspirația să i se evapore ca eterul? Tot ce mai rămăsese din ambițiile artistice ale lui Tadema era interesul pentru literatură. Tadema era un cititor pasionat. După o carte mai venea încă una, și încă una.

Închise din nou cartea, cu zgomot, fără să fi citit o literă. Oarecum mecanic, rigid, se ridică să meargă în magazin să-și ajute soția. Fu nevoie să se gândească la afacerea lui. O preluase cu ani în urmă împreună cu Adèle de la fostul proprietar. Acel domn, Riemer Riemersma, numărul n+1 într-o serie întreagă de tați și fii, toți cu aceleași nume și prenume, nu avusese un succesor. Mai ieftin nici nu s-ar fi putut prelua o afacere, căci se pare că nici moștenitorii nu existau. Singurele două condiții pe care le pusese bătrânu domn fuseseră ca banii destinați preluării firmei să fie virați Protecției Animalelor și ca numele de Riemersma să rămână pentru eternitate legat de acel magazin de bijuterii. Dacă prima condiție nu-i plăcuse lui Tadema deloc (păcat de bani, dar costurile fuseseră totuși acceptabile, slavă Domnului), la cea de-a doua nici nu se supuse ca la o condiție sau pretenție, ci îi convenise pe deplin. Riemersma Juweliers Horlogers era o firmă cu o clientelă de mult formată: din orașeni înstăriți și fermieri

bogați. Astfel de oameni țineau la tradiție, erau obișnuiți să cumpere de la Riemersma și nu de la Tadema sau de la oricare altul pe care nu-l cunoșteau.

Costumul îi era un pic șifonat, pantalonii îi atârnau puțin, arătând un început de burtă. Își supse repede burta în timp ce împingea cu umărul ușa care dădea înspre magazin. Iar în domnul care tocmai intrase îl recunoscu imediat pe baronul van Echten. Involuntar își duse mâna la cravată, pe care și-o mai strânse puțin. Îi părea acum rău că de dimineață își pusese legătura aceea boită la gât și nu cravata lui „napolitană“. Față de baron se simțise întotdeauna puțin băiat de la țară. Își drese glasul, tuși, se îmbărbătă.

— Theo! exclamă, întinzându-i musafirului mâna. Da' de când nu te-am mai văzut... nu-i aşa, Adèle?

Soția lui dădu din cap și apoi dispără după tejghea, unde făcu și cărpa de praf să dispară într-un sertăraș. Apoi își aranjă părul, cu amândouă mânile, parcă ar fi desfăcut și răsfirat un buchet de flori.

— Am fost la castel, spuse bărbatul pe care-l chema Theo, în timp ce ochii îi căzură pe un catalog de format mare de pe colțul tejghelei.

Cu o privire distrată în ochii căprui, se așeză pe un scaun în fața tejghelei și deschise cartea.

— Hm, hm, da, daaa, mormăi, să mă-nțelegeți bine, dragii mei, eu sunt orfan și asta te face să te simți tare-aiurea, chiar dac-ai trecut de patruș de ani... pfoai, ce ceas fain! continuă dintr-o suflare. Îmi *trebuie* unu' aşa, Tadema!

Tadema, care se postase cumva câș în spatele lui, se aplecă puțin ca să se poată uita în catalog.

— Păi, îi spuse privind pe geam, mai c-aș zice să-mi dai automobilu' tău sport pe el.

— Nu se poate, Tadema! Cât o să coste? întrebă baronul. Chipul îi era crispat.

Tadema trase puțin catalogul mare spre sine, de parcă acolo s-ar fi aflat trecut undeva prețul ceasului.

— Un *Grande Complication* costă peste două sute de mii, depinde un pic și de execuție..., răsunse apoi pe un ton mai degrabă interogativ.

Baronul aruncă în treacăt o privire pe fereastră. Colțurile gurii i se lăsară în jos.

— Dar n-o să facem troc, Tadema, îi replică scuturând din cap.

Mai răsfoi prin catalog, privind doar ilustrațiile, pentru ca apoi să se întoarcă spre bijutier. Cu un zâmbet-rângjet larg pe față, îi spuse:

— Știi, Tadema, eu... vreau un ceas așa ca acesta.

Tadema nu observă că baronul îi făcuse cu ochiul Adèlei. Fără subînțelesuri. Dar Adèle percepă altfel gestul. Era deja surescitată, în primul rând de la curătenia pe care o făcuse și apoi de la scurta conversație cu baronul. De ce era aşa de emoționată nu putea să-și explice. Vorbise cu Theo doar banalități, până li se alăturase și soțul ei. Se sprijini cu amândouă mânile pe tejghea și se aplecă și mai mult în față. Își mușcă buza de jos. Undeva, în subconștient, baronul remarcă nesiguranța Adèlei și se înduioșă, dar nu zăbovi prea mult la gândul asta.

Theo avea un titlu aristocratic, dar se prezenta simplu: van Echten. Asta spunea, cu siguranță, ceva despre personalitatea lui. Theo, baronul van Echten, nu umbla cu cacealmale, avea cuvânt, socoti Tadema. Nu că l-ar fi cunoscut atât de bine pe baron, dar acesta mai cumpărase de la el. Nu chestii extravagante, căci nu era nici căsătorit și nici genul de bărbat care să le cumpere iubitelor lui cadouri scumpe. Spre deosebire de Hartman, bancherul, care avea o iubită rusoaică.

De fapt, Tadema nu se înșela prea mult asupra caracterului lui Theo. Acesta nu era omul care să pună preț pe

aparențe. Doar nu era vreun parvenit care să vrea să-și dovedească valoarea cumpărând Rolex-uri și Breitling-uri. Dar, pe de altă parte, existau și însușiri mai puțin frumoase care îi completau portretul. De fapt, se poate spune fără prea multă ezitare că în spatele eleganței lui se ascundea o doză de perfidie, care ieșea la iveală numai în anumite situații. Astfel încât baronul van Echten avea pur și simplu o bună reputație și, de regulă, era foarte simpatizat.

Theo studia deja de ceva vreme ilustrația cu mașinăria ceasului Grande Complication. Ilustrația în culori ocupa toată pagina, cu calendarul acela cu date calculate pentru sute de ani înainte și cu fel și fel de alte funcții de care nu aveai nevoie ca să poți vedea cât e ceasul.

— E-un ceas extraordinar de frumos, remarcă în final privindu-l în ochi pe bijutier.

Acesta își ține respirația. O să fie în stare să facă rost de-atâtia bani pentru un ceas? Baronul simți cum i se face cald în costumul subțire. Lumina difuză, care pătrundează în cameră prin fereastra din spatele bijutierului, îl făcea să clipească din ochi. Îndeajuns ca să se vadă că nimic din ce-i omenesc nu-i era străin. Din fericire, dispunea de doza necesară de autoironie.

— Bun, zise hotărât, comandă unu' pentru mine, dar să-mi și spui pe urmă, exact, cât îți datorez.

Tadema își strângea degetele de emoție. Da, chiar era vorba de Grande Complication, un ceas de mâna ca viața însăși, complicat ca universul. Îi stătea pe vârful limbii, voia să-nceapă să vorbească despre execuție. Domnul baron voia o carcăsă de oțel, de aur sau de platină? Dar se abținu. Pentru aşa fleacuri aveau să mai aibă timp. În primul rând era și aşa mare lucru că el, bijutier de provincie, vânduse un ceas care nici în marile metropole nu era scos pe tejghea în fiecare zi. Si se mai gândeau la

minunata stampă de Hiroshige după matrice de lemn, *Sudden Shower at Atake*, pe care o văzuse scoasă la vânzare de un comerciant din Londra. Un original, desigur, unul din 1857 și nici foarte scump, socotit.

Adèle ascultase totul cu interes. Închisese ochii de spaimă când înțelesese ce se întâmplă. Iar când îi redeschisese, privirea ei o întâlnise pe a bărbatului ei, dar nu văzuse în ochii aceluia iubire, deschidere. Totuși, îi apăru pe buze un zâmbet vag. *Sigur că se bucură de parai*, gândi Tadema, dar imediat observă că nevasta lui se uită la pantofii baronului, care luceau ca niște oglinzi sub pantalonul ireproșabil. Aruncă o privire rapidă și la pantofii lui, lipsiți de strălucire sub pantalonii șifonați. *If your shoes look like shit, you look like shit*. Cine-o mai zise și p-asta? Al Bundy din *Married with Children*. Era adevarat. Dacă o ținea tot aşa, cu comportamentul său al lui egocentric, probabil că în curând nu avea să mai aibă nimic de așteptat de la nevasta lui. Dar ce putea să facă? Lucrurile mergeau aşa cum mergeau. Doar lui îi plăcea grozav să stea în colțisorul lui cu computerul și cu cărtile, să repare ceasuri, bineînțeles. Își îndreptă spatele și, imperceptibil, își trase umerii înapoi. Acum stătea un bărbat în spatele tejghelei.

Theo observase privirea soției bijutierului. Când îi zâmbi apoi larg, ea coborî ochii ca o școlăriță care, fără să se fi așteptat o clipă, se trezise remarcată de cel mai popular băiat din clasă. Un moment vulnerabil – doar un moment – dar baronului îi căzură solzii de pe ochi. Cum dracu' de abia acumă vede el că Adèle astă e-o femeiușcă apetisantă? Poate puțin cam prea slabă, și cu un păr făcut total aiurea, dar astea se pot schimba...

Când ieși din magazin, Theo socotit că făcuse fără doar și poate o afacere bună. Sigur de sine, mai aruncă o privire înspre soția bijutierului, după care bărbatul acesta încrise precatu ușa în urma lui.

2.

LA CÂTEVA ZILE DUPĂ ce făcuse cea mai scumpă comandă din viața lui, Tadema îl văzu venind pe directorul băncii la care cel puțin jumătate din locuitori orașului aveau datorii. Banca se afla într-o clădire urâtă de beton cu un prag din marmură la intrare, veche de când se terminase războiul. În timpul eliberării, toată partea nordică a Pieței Mari fusese bombardată de aliați din greșeală. Iar în perioada reconstrucției nu se dăduse mare atenție detaliilor arhitectonice. Dar Bob Hartman nu era omul care să se sinchisească de astfel de lucruri. Ceva ce nu avea în mod direct legătură cu cariera lui îi scăpa, oricum.

Hartman întinsese deja mâna spre clanța ușii, dar bijutierul i-o luase un pic înainte. Cu un gest elegant de comerciant pur-sâng, Tadema îi deschise ușa larg. Bijutierul avea sentimente ambivalente față de bancher, ca de altfel toți datornicii acestuia din oraș. Ei trăiau, ce e drept, întrucâtva cu teama că bancherul va închide într-o zi robinetul prin care curg banii, punând astfel capăt jocului. Lui Hartman nu-i scăpă faptul că bijutierul îl privește puțin speriat. Astfel încât siguranța lui de sine, comparabilă cu aceea a stăpânului în fața sclavului, nu putea decât să se mărească, deși el, firește, nu arăta acest lucru.

— Bună dimineață, Tadema.

— Bună să-ți fie inima! îi răspunse bijutierul la salut.

Creierășul lui își făcuse între timp treaba și ajunsese la concluzia că nu avea de ce să-i fie frică de bancher. Îi

trimisese cifra de afaceri pe anul trecut, iar dobânda i-o plătea mereu la timp.

— La club trebuie insigne noi, începu Hartman fără vreo introducere, în timp ce inspecta micul avion din vitrină, aşa cum făcea de obicei (căci o făcea de fiecare dată când intra în magazin). Vrem să punem accentu' pe calitate de-acuma. Comandă direct aşa, cam vreo cincizeci, dar cel mai important este să aibă câte trei ace de siguranță din aur fiecare.

— Trei!

Sună cam ironic, își dădu seama Tadema.

— Trei ace de aur la fiecare? adăugă, ca s-o dreagă, pe un ton ceva mai prietenos.

— Da, zise Hartman aplecându-se și lipindu-și nasul mare de vitrină. Fondatorul clubului, Ijzerman, bâtrânul (toți îi știu numele, dar nimeni nu l-a văzut vreodată), împlinește în curând o sută de ani.

Directorul băncii își îndrepta spatele și își neteză mustăcioara cu degetul mare și cu cel arătător. Deși se învățase din timpul studenției să folosească limba neerlandeză standard, se simțea în vorbirea lui un ușor accent din Twente¹.

— Înțelegi, Ijzerman n-a avut în viața lui un ac de aur, și-acuma asta li se pare călora din conducere o ocenzie minunată ca să i se acorde și lui unu' măcar, până să-și dea omu' duhu'. De ultima treabă nu scrie-n procesul verbal.

Îi facu poznaș cu ochiul lui Tadema, astfel încât acesta fu silit să dea drumul unui râs scurt, nechezat parcă.

— Si în plus, secretarul nostru, după cincisprezece ani de servit cu credință cauza, poate preda ștafeta, iar noi îi aducem omagiile noastre sub forma unui ac de aur. A fost ales de trei ori, conform statutelor o dată prea mult, da',

1. Tinutul din estul provinciei olandeze Overijssel (n. trad.)